

Pɔli ka letere min ci

# KɔLCSIKAW

ma

## Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Pɔli ka nin letere sebe k'a to kaso ra Rɔmu (Kewalew 28.16). A be i n'a fɔ nin letere ni Efesikaw ta letere sebera wagati kelen na. An b'a ye ko o kitabu fla bɔra nɔgɔn fe fana. Kɔlɔsi tun ye Azi terebenyanfan dugu dɔ ye.

Pɔli baarakejɔgɔn min tun ye Tisiki ye, ale le tagara ni nin letere fla bee ye. Pɔli tun ka Kibaro Diman\* fɔ Efesi wagati min na, Epafirasi tun sɔnna Matigi Yesu ma o wagati le ra. Ale le nana ke sababu ye k'a to Kibaro Diman sera Kɔlɔsi dugu kɔnɔ (1.7; 4.12). Kɔlɔsi ta lanabagaw ta ko tun ka bon Epafirasi ma kosebe. O kosɔn a tun tagara Pɔli fe fɔ Rɔmu.

Pɔli ka nin letere sebe o wagati le ra, k'a di a ma, ko a ye taga a di Kɔlɔsi lanabagaw ma, janko mɔgɔ minw tun be o lafirira ni karan werew ye, karan min ni Kibaro Diman te kelen ye, o ye o yere mabɔ o mɔgɔw ra. O waajurikebagaw tun be mɔgɔw karan sariya ta kow ni landaw le ra. Pɔli k'a yira ko ka o kow sira tagama, o be na ni yerebonya le ye; a te se ka mɔgɔ kisi (2.23). Yesu ta saya le be mɔgɔ kisi ka bɔ jurumun na (1.20).

Pɔli b'a yira fana ko lanabagaw kera farikolo kelen ye; o ka kan ka kanuya sira le tagama (3.14–15).

Nin kitabu be Kirisita ta Alaya ni a ta bonya yira an na; Ala ka ale le sigi fen bee kunna, sankolo kɔnɔ, ani dugukolo kan. An be Ala ta cogo bee ye Yesu Kirisita le ra (1.15).

## Kitabu kɔnɔkow

Pɔli be Ala daari Kɔlɔsikaw ye (1.3–14)

Yesu Kirisita ta bonya ni a ta nɔɔrɔ (1.15–23)

Pɔli ka siyen min ta lanabagaw kosɔn (1.24–2.5)

Lanabagaw ka kan ka o yere kɔrɔsi mɔgɔlafiribagaw ra (2.6–23)

Lanabaga ta tagamacogokura (3.1–4.6)

Pɔli ta forikan (4.7–18)

## Pɔli ta fori

(Efesikaw 1.15–19; Filipikaw 1.3–6; Tesalonikikaw folɔ 1.2–4)

**1** <sup>1</sup> Ne Pɔli, ne min ye Yesu Kirisita ta ciraden\* ye ka kaja ni Ala sago ye, ne ni an balemace Timote, <sup>2</sup> anw be nin sebe ci Ala ta mɔgɔ saninmanw ma, minw ye an balema kankelentigiw ye Kɔlɔsi. An Fa Ala ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

## Pɔli ta barakalari

<sup>3</sup> Ni an be Ala daari aw ye, an be baraka la a ye tuma bee, ale min ye an Matigi Yesu Kirisita Fa ye; <sup>4</sup> sabu lanaya min be aw fe Yesu Kirisita ra, ani aw be Ala ta mɔgɔ saninmanw bee kanu cogo min na, an ka o kibaroya men. <sup>5</sup> Aw be o ke, sabu jigiya be aw fe sankolo ra. Kibaro Diman\* min be can yira, aw kɔnna ka o kuma min men, o le sababu ra, aw ka o jigiya sɔrɔ. <sup>6</sup> O Kibaro Diman sera aw ma; a be tagara ja dunupa yɔrɔ bee ra, i ko yiri min be den, ka bonya, i n'a fɔ a kera aw fe cogo min na, kabini lon min na aw ka Ala ta neema ko men k'a faamu ka kaja ni can sira ye.

<sup>7</sup> An baarakejɔgɔn kanunin Epafirasi, ale le ka aw karan o kow ra. Kirisita\* ta baaraden kankelentigi lo; a be o baara ra aw le ye. <sup>8</sup> Nin Saninman\* ka kanuya min don aw jusu ra, ale le nana o lakari an ye yan.

<sup>9</sup> Ayiwa, o le kosɔn, kabini an fana ka o men, an tora Aladaari ra aw ye tuma bee, janko fen o fen ye Ala sago ye, aw ye o lɔn ka ja, ka hakiritigiyi ni faamuri sɔrɔ Nin Saninman fe. <sup>10</sup> Ni o kera, aw tagamacogo bëna Matigi wasa; aw ta koketaw bee bëna diya a ye fana; aw bëna se ka Ala sago ke ka kewalejuman suguya bee ke, ka aw baraka bonya Ala lɔnniya ra. <sup>11</sup> Ala ye baraka don aw ra wagati bee ni a yere ta sebagaya nɔɔrɔman ye, janko aw ye jija lanaya ra ka fen bee muju.

<sup>12</sup> Aw ye baraka la Fa Ala ye, ka jagari, sabu a be fen minw di a ta mɔgɔ saninmanw ma, a ka se di aw ma k'a to aw ye aw ninyɔrɔ sɔrɔ o ra, ka to a ta masaya yeelen na. <sup>13</sup> Den kanunin min bɔra Ala ra\*, Ala ka an bɔ Setana ta dibi fanga kɔrɔ ka an don o ta masaya ra. <sup>14</sup> Ale le sababu ra Ala ka an kunmabɔ, ka an ta jurumun yafa.

## Kirisita be fen bee kunna

<sup>15</sup> Mɔgɔ te se ka Ala ye, nka a be cogo min na, an be o ye Yesu Kirisita le ra; ale tun be yi, k'a sɔrɔ fen si ma dan fɔlɔ. <sup>16</sup> Sabu fen bee danna ale le sababu ra sankolo kɔnɔ, ani dugukolo kan: fenyetaw ni fenyebariw, masayaw ni sebagayaw, fangatigiyaw ni kuntigiyaw; a bee danna ale le sababu ra, a bee danna ale le kosɔn.

<sup>17</sup> Ale le ye fen bee ra fɔłɔ ye; ale le baraka ra fen bee be a nɔ̄ ra. <sup>18</sup> lanabagaw ta jenkuru\* ye a farikolo ye, ale ye o farikolo kunkolo ye. Ale le ye damina ye, ale fɔłɔ le kununa ka bɔ̄ saya ra, janko ka ke fen bee kuntigi ye. <sup>19</sup> Sabu a diyara Ala ye ko Alaya dafanin bee ye sɔrɔ Yesu ra. <sup>20</sup> Yesu sababu ra, Ala be ben don ale ni danfenw ce, dugukolo kan, ani sankolo ra, ka hera ke o ye Yesu jori ni a ta gbengbenyiri sababu ra.

<sup>21</sup> Ayiwa, fɔłɔfɔłɔ aw yɔrɔ tun ka jan Ala ra; aw tun ye a juguw ye aw ta miiriyajuguw ani aw ta kewalejuguw kosɔn. <sup>22</sup> Nka sisan Yesu saya baraka ra, Ala ka ben don ale ni aw ce, janko aw saninyanin ye se ka lɔ̄ Ala ja kɔrɔ, nɔ̄ kana ke aw ra, jarakiyɔrɔ kana ke aw ra. <sup>23</sup> Nka aw lɔnин ka kan ka to lanaya ra, foyi kana aw bɔ̄ aw lɔyɔrɔ ra; aw ka jigiya min sɔrɔ Kibaro Diman lamenni fe, foyi kana aw mabɔ̄ o jigiya ra. O Kibaro Diman min waajuri be kera mɔgɔw bee ye dunupa kɔnɔ, Ala ka ne Pɔli fana ke a ta baaraden ye o Kibaro Diman waajuri le kama.

### Pɔli ta baara

(Efesikaw 3.1–13; Korentikaw fɔłɔ 2.7–13)

<sup>24</sup> Ayiwa, sisan ne be tɔɔrɔ min na aw kosɔn, ne be nagari o ra; sabu min ka Kirisita\* ta tɔɔrɔw jen, ne farisogo ta tɔɔrɔ be o le farara a kan, ka tɔɔrɔ lanabagaw ta jenkuru ye, min ye a farikolo ye. <sup>25</sup> Ala ka ne ke o jenkuru ta baaraden le ye, ko ne ye baara ke aw ye ka Ala ta Kuma gbeuya ka a fɔ̄ aw ye. <sup>26</sup> O gundo le tun dogonin be tuma bee, wagati bee ta mɔgɔw ma; nka sisan a yirara Ala ta mɔgɔ̄ saninmanw na. <sup>27</sup> Nafaba ni bonya min be o gundo ra siya were mɔgɔw ta fan fe, Ala tun b'a fe lanabagaw ye o lɔn; o gundo fle nin: ni Kirisita be aw kɔnɔ, jigiya be aw fe ko aw bena don Ala ta nɔɔrɔ ra.

<sup>28</sup> An be ale ta ko waajuri le kera, ka mɔgɔw bee ladi, ka o karan ni Ala ta hakiritigiya ye, janko mɔgɔw bee baraka ye bonya lanaya ra Kirisita ta jenjɔgɔnya ra. <sup>29</sup> O le kosɔn ne be baara kera; Kirisita be baraka min di ne ma, o baraka le be sebagaya di ne ma, ne be siyen ta ni o le ye.

### Pɔli be kere min ke lanabagaw kosɔn

**2** <sup>1</sup> Ne balemaw, ne b'a fe ko aw y'a lɔn ko ne be kereba le kera aw kosɔn, ani Lawodisekaw kosɔn, ani minw bee ja ma la ne kan fɔłɔ. <sup>2</sup> Ne be o bee kera, janko o jusu ye suma; o ye ben kelen ma, ka to kanuya ra, ani Ala ye neema o ye, ka faamuri dafanin di o ma, ka Ala ta gundo lɔn, o gundo min ye Kirisita\* ye. <sup>3</sup> Hakiritigiya bee, ani lɔnniya bee gundo dogonin be Kirisita le ra.

<sup>4</sup> Ne be o fɔra aw ye, janko mɔgɔ̄ si kana aw lafiri ni kumakan diman were ye. <sup>5</sup> Aw y'a lɔn ko hali ni ne te ni aw ye, a be i n'a fɔ̄ ne be yi le; aw bennin be ka aw ta kow ke ka pa cogo min na, ani aw ka lanaya mina ssɔbe ra cogo min na Kirisita\* ta jenjɔgɔnya ra, a be i n'a fɔ̄ ne be o yera, o fana be ne pagari le.

### Nanamanya be sɔrɔ Kirisita fe

<sup>6</sup> Ayiwa, aw sɔnna Matigi Yesu Kirisita ma cogo min na, hali bi aw ye jija ka to o sira kan. <sup>7</sup> Aw ye to a ta jenjɔgɔnya ra i ko yiri lilinw be don dugukolo ra cogo min na, ani i ko bon be lɔ̄ a jusiginan kan cogo min na; aw ye aw baraka bonya lanaya ra i n'a fɔ̄ aw karanna cogo min na; aw ta barakalari fana ye caya.

<sup>8</sup> Aw ye aw yere kɔrɔsi, janko mɔgɔ̄ si kana aw nege ka aw mina ni a yere ta hakiritigiya ye, ka aw lafiri ni kuma gbansanw ye; o be o ke ka kaja ni adamadenw ta landakow le ye, ani dunuja ta batofen gbansan barakantanw; o t'a ke ka kaja ni Kirisita\* ta karan ye. <sup>9</sup> Sabu Alaya dafanin bee be Kirisita farikolo ra. <sup>10</sup> Aw be fen bee sɔrɔ ka wasa ale baraka le ra, sabu ale le ye kuntigiyaw bee, ani fangatigiyaw bee kuntigi ye.

<sup>11</sup> Aw ka kenesigiri sɔrɔ ale le fe, kenesigiri min te mɔgɔ̄ boro nɔ̄ ye; o kɔrɔ ye ko aw bora aw ta jogokɔrɔ ni aw ta jurumunw na. O ye Kirisita ta kenesigiri le ye. <sup>12</sup> Aw batizera minke, a kera i n'a fɔ̄ aw su donna ni Kirisita ye, ka sɔrɔ ka kunu ni a ye, ka ke a ta jenjɔgɔnya ra; sabu aw lara Ala ta sebagaya ra, o sebagaya min ka Kirisita kunu ka bɔ̄ saya ra.

<sup>13</sup> Ayiwa, aw tun sanin lo aw ta jurumunw kosɔn, ani aw ta kenesigibariya kosɔn; nka Ala ka nanamanyakura di aw ma Kirisita ta jenjɔgɔnya ra. A ka an ta jurumunw bee yafa an ma. <sup>14</sup> An ta kojugu minw tun sebera ka bla an kama ka an jaraki ko an ka sariya\* cen, Kirisita ka o bee jɔsi ka bɔ̄ yi a ta saya baraka ra gbengbenyiri\* kan. <sup>15</sup> A ka Setana ta fangatigiyaw, ani a ta kuntigiyaw bɔsi a ra, ka o yira kene kan bee ja na; a ka se sɔrɔ o kan a ta saya le baraka ra gbengbenyiri kan.

### Lanaya ni adamadenw ta landaw

<sup>16</sup> O kosɔn aw kana sɔn mɔgɔ̄ si ye aw jaraki aw ta domuniko ra, walama aw ta minniko ra, walama ko mun na aw te panagbelonw ni karokuraw ni Nenekirilonw\* jate. <sup>17</sup> O fenw bee tun ye fen nataw ja dɔrɔn le ye; nka min kera a yere ye, o be sɔrɔ Kirisita\* le ra. <sup>18</sup> Aw kana a to mɔgɔ̄ si ye na aw jaraki, ko ale ye mɔgɔ majiginin ye, ani ko ale be melekew ye ka o bato. Ni o mɔgɔw be fen o fen ke, o b'a fɔ̄ ko Ala le ka o yira o ra; o ta yerebonya ye fu le ye, o ta miiriyaw bee bora o yere le ra. <sup>19</sup> Kirisita min ye fen bee kuntigi ye, o te sɔn ka rɔrɔ o ra; k'a sɔrɔ ale le baraka ra lanabagaw bee lajennin be baraka sɔrɔ, ka bonya ka kaja ni Ala sago ye, ka jen ka ke kelen ye i ko farikolo kolotugudaw ni a fasaw be nɔgɔn mina cogo min na.

<sup>20</sup>I n'a fɔ aw sara ni Kirisita ye, o tuma aw nin bɔra dunuja ta batofen gbansan barakantanw ta kow ra. Ayiwa, mun kosɔn aw b'a to o ye o sariyaw sigi aw kan tuun, k'a ke i n'a fɔ aw jigi be nin dunuja ta kow le kan? Ko: <sup>21</sup>«I kana nin mina de! I kana nin nene de! I kana maga nin na de!» <sup>22</sup>K'a sɔrɔ o fenw ye domunifen gbansan le ye; ni a domuna ka ban, a te se ka ke foyi were ye tuun. O kow bee ye adamadenw ta sariya sigininw ani o ta kolatigeninw le ye. <sup>23</sup>Can lo, a bɔra hakiritigya sira fe; sabu o mɔgɔw be o yere jagboya ka o batori ke, o be o yere majigi ka o yere jagboya ka ko dɔw ke ka o farikolo tɔrɔ. Nka baraka foyi te o kow si ra min be se ka mɔgɔ tanga jurumun ma.

### Lanabagaw ta janamanyakura

(Filipikaw 3.18–21; Yuhana fɔlɔ 3.1–3; Efesikaw 5.3–20; 4.17–21)

**3** <sup>1</sup>Ayiwa, i n'a fɔ aw kununa ka bɔ saya ra ni Kirisita\* ye, o tuma fen minw be Ala fe san fe, aw ye o le jini; Kirisita siginin be o yɔrɔ le ra Ala kininboroyanfan fe. <sup>2</sup>Fen minw be Ala fe san fe, aw ye miiri o le ra; fen minw ye dugukolo ta fenw ye, aw kana miiri o ra; <sup>3</sup>sabu aw sara, aw ta janamanya dogonin lo ni Kirisita ye Ala fe. <sup>4</sup>Aw ta janamanya ye Kirisita le ye; ni ale yirara kene kan lon min na, aw fana bena bɔ kene kan, ka ke ni a ye a ta nɔɔrɔ ra.

<sup>5</sup>O kosɔn aw ye aw ta jogokɔrɔw bee dabla: jatɔya, ani nɔɔgninya, ani jarabijugu, ani negejuguw, ani natabaya min ni josɔn bee ka kan. <sup>6</sup>[Minw te sɔn ka Ala kan mina,] o kow le b'a to Ala ta kitibena se olugu ma. <sup>7</sup>Aw tun be tagamana o cogo le ra fɔlɔfɔlɔ, tuma min na aw tun be aw ta jurumunw na. <sup>8</sup>Nka sisan aw ye o kow bee dabla: jusubo, dimi, kɔnɔnɔjuguwa, nenini, ani marobariyakuma min o min be se ka bɔ aw da ra. <sup>9</sup>Aw kana faninya tige nɔɔgn ye, sabu aw ka aw jogokɔrɔw, ani aw ta kewalekɔrɔw bee bɔ aw yere ra, <sup>10</sup>ka jogokura don aw yere ra; o kosɔn dɔ be farara aw ta lɔnniya kan lon o lon, janko aw ta cogo ye ke i n'a fɔ Kirisita yere, ale min be o jogokura di aw ma.

<sup>11</sup>Ayiwa, o kosɔn ni i ye siya were mɔgɔ ye walama Yahudiya o, ni i kenesigira walama ni i ma kenesigi o, ni i ye karanbari ye walama kongoso mɔgɔ o, ni i ye jɔn ye walama hɔrɔn o, o si te jate tuun; Kirisita le ye fen bee ye, ale le be an bee jusukun na.

### Lanabagaw ka kan ka nɔɔgn deme

<sup>12</sup>O le kosɔn, i n'a fɔ Ala ka aw janawoloma, ka aw ke a ta mɔgɔ saninmanw ye, ani a ta mɔgɔ kanuninw, aw fana ye hina nɔɔgn na, ka kojuman ke nɔɔgn ye, ka aw yere majigi nɔɔgn ye, ka aw jusu suma nɔɔgn kɔrɔ, ka muju nɔɔgn kɔrɔ. <sup>13</sup>Aw ye nɔɔgn ta kow sɔɔmina, ka yafa nɔɔgn ma. Ni dɔ ka dɔ hake ta, aw ye yafa nɔɔgn ma i ko Kirisita yafara aw ma cogo min na.

<sup>14</sup>Nka, ka fara o bee lajennin kan, aw ye nɔɔgn kanu; o le bena aw ta kow bee siri nɔɔgn na k'a dafa. <sup>15</sup>Ala ka aw wele Kirisita ta hera le kama, ka aw ke farikolo kelen ye; o hera ye aw jusukun fa, aw ye aw ta ko bee latige ka kajna ni o ye. Aw ye baraka la Ala ye fana. <sup>16</sup>Aw y'a to Kirisita ta kuma ye sigi aw kɔnɔ, ka aw jusukun fa. Aw ye hakiri di nɔɔgn ma, ka nɔɔgn ladi hakiritigya ra ni Zaburuw kitabu dɔnkipiriw ye, ani Alatandodɔnkipiriw, ani Alabatodɔnkipiriw. Aw ye o dɔnkipiriw la ni aw jusukun bee ye, ka baraka la Ala ye.

<sup>17</sup>Ni aw be fen o fen ke, kuma o, kewale o, aw ye o bee ke Matigi Yesu tɔgɔ kosɔn, ka baraka la Fa Ala ye, a tɔgɔ kosɔn.

### Lanabaga ka kan ka min ke a somɔgɔw ye

(Efesikaw 5.22–33; 6.1–9; Piyeri fɔlɔ 2.18–25; 3.1–7)

<sup>18</sup>Ayiwa, musow, aw ye aw yere majigi aw cew ye; o le be ben ni Matigi sago ye.

<sup>19</sup>Aw cew fana, aw ye aw musow kanu; aw kana o minako juguya.

<sup>20</sup>Aw denmisew, aw fana ye aw worobagaw kan mina fen bee ra, sabu o ka di Matigi ye.

<sup>21</sup>Aw faw, aw kana aw ta denw lamuruti, k'a to o fari ye faga.

<sup>22</sup>Aw baaradenw, minw ye aw kuntigw ye dugukolo kan yan, aw ye olugu kan mina fen bee ra. Aw kana baara ke o ja kɔrɔ ka a ke dɔrɔn i n'a fɔ aw b'a fe ka aw yere ko diya o ye; aw ye a ke ni jusukungbenin ye, Matigi yere nasiran kosɔn. <sup>23</sup>Ni aw be baara o baara ke, aw ye o ke ni aw jusukun bee ye, i n'a fɔ aw b'a kera Matigi le ye; a kana ke i n'a fɔ aw b'a kera mɔgɔw le ye. <sup>24</sup>Sabu aw k'a lɔn ko Matigi ka fen minw layiri ta aw ye, a bena o di aw ma ka o ke aw ta sara ye. Aw ye baara ke Matigi Yesu Kirisita ye. <sup>25</sup>Nka mɔgɔ min be baarajugu ke, o tigi bena sara ka kajna ni a ta baarajugu le ye fana, sabu Ala te mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra.

**4** <sup>1</sup>Ayiwa, aw kuntigw, aw ye aw ta baaradenw minako ja ni terenninya ni jusujuman ye, sabu aw k'a lɔn ko aw yere ta Kuntigi be sankolo ra.

### Pɔli ta ladiri

(Efesikaw 6.18–20; 5.14–17)

<sup>2</sup>Aw ye ji ja Aladaari ra tuma bee; aw ye aw janto aw yere, ka to ka baraka la Ala ye. <sup>3</sup>Aw ye Ala daari an ye fana, janko ale yere ye an deme, ka cogopuman di an ma ka Kibaro Diman\* fɔ, ka Kirisita\* ta gundo yira mɔgɔw ra k'a gbeyya; o gundo le kosɔn o ka ne siri ni negejɔrɔko ye kaso ra yan. <sup>4</sup>Aw ye Ala daari ne ye janko

ne ye se ka o gundo fō i ko ne ka kan k'a fō cogo min na.<sup>5</sup> Aw ye aw tagamacogo lōn lanabariw cē ra; Ala bē wagati min di aw ma, aw ye o kē ka baara juman le kē.<sup>6</sup> Aw y'a to aw darakumaw ye kē nēema kumaw ye, kēgō bē kuma minw na, janko aw ye mōgō bēe jaabicogo lōn.

### Fori laban

<sup>7</sup> Ayiwa, an balemace kanunin Tisiki, min ye Matigi ta baaraden kankelentigi ye, ani ne baarakējōgōn, Matigi ta baara ra, ale bēna taga ne ta kibaroyaw bēe lase aw ma.<sup>8</sup> Ne k'a lawuri a kama k'a ci aw fe, janko an bē cogo min na yan, aw ye o lōn, ani aw hakiri fana ye sigi.<sup>9</sup> An balemace kanunin min ye an balemace kankelentigi Onezimu ye, ne ka o ci ni a ye; aw ta mōgō dō lo. Fen o fen bē kera yan, o bēna taga o bēe lakari aw ye.

<sup>10</sup> Sitariki, min ye ne kasodenjōgōn dō ye, ale bē aw fo, ani Marika, Barinabasi balemace. Ne tun ka ale ta ko le fō aw ye, ko ni a sera aw fe yi, aw y'a minako ja.<sup>11</sup> Yesu min bē wele ko Yutusi, ale fana bē aw fo. Yahudiya lanabagaw ra olugu dōrōn le ka baara kē ni ne ye ka Ala ta Masaya\* ko fō mōgōw ye; o ka ne jusu saaro kosebē.

<sup>12</sup> Epafirasi min ye aw ta mōgō dō fana ye, ale bē aw fo. Yesu Kirisita ta baaraden yere lo; a jijanin lo Aladaari ra aw ye kosebē, janko aw ta lanaya ye bonya, aw ye to kan kelen kan, ka sōn tuma bēe ka Ala sago kē.<sup>13</sup> Aw ni Lawodisekaw ani Hirapolisikaw, aw ta ko bē Epafirasi jusukun na kosebē; ne ye o seere ye.<sup>14</sup> An ta dōkōtōrōce kanunin Luka bē aw fo; Demasi fana bē aw fo.

<sup>15</sup> An balema minw bē Lawodise, aw ye olugu fo, ka Nenfa fo, ani lanabaga minw bē lajen a ta so kōnō. <sup>16</sup> Ni aw ka nin sēbē karan, aw ye jija k'a to Lawodise lanabagaw fana y'a sōrō k'a karan; min bēna bō Lawodise ka na di aw ma, aw fana ye o karan.<sup>17</sup> Aw y'a fō Arisipi ye ko ne ko, ko Matigi ka baara min karifa a ma, ko a ye a janto o ra, ka a kē ka ja.

<sup>18</sup> Ne yere Pōli boro le bē nin sēbera sisan: «Ne Pōli bē aw fo.» Aw ye aw hakiri to a ra ko ne sirinin lo nēgejōrōkō ra kasō ra yan.

Ala ye nēema aw ye!